

DEVLET MEMURLARI KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SERİ NO 139)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun, 31.12.1984 tarihinde yürürlüğe giren 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 37 nci maddesinde, bu Kanun hükümlerine göre öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibariyle azami yükselebilecekleri derecelerin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanan ve son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlardan son sicil notu olumlu bulunanların kazanılmış hak aylıklarının kadro şartı aranmaksızın bir üst dereceye yükseltileceği, aynı Kanun Hükmünde Kararname ile anılan Kanunun 64 üncü maddesine eklenen fıkra ile de, Devlet memurlarından altı yıllık sicil notu ortalaması 90 ve daha yukarıda olanların aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesinin uygulanacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Bilindiği üzere Bakanlığımızca hazırlanarak 28.12.1984 tarih ve 18619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 91 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği ile 8.2.1991 tarih ve BÜMKO-KY-10- 115567-113/ 2525 sayılı 118 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde; 37 nci ve 64 üncü maddelerde öngörülen hükümlerin; altı yıllık sicil notu ortalamasının doksan ve daha yukarı olmasını gerektirdiğinden ve Devlet memurları sicil sisteminde 243 sayılı KHK ile ilk defa not esasına geçildiğinden bu uygulamaya ancak altı yıl sonra (1.1.1991 tarihinde) başlanabileceği ve 243 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği 31.12.1984 tarihinde tamamlanan altı yıllık süre için söz konusu madde hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Ancak, Danıştay 5 inci Dairesinin 28.10.1992 tarih ve Esas No: 1992/778, Karar No:1992/2807 sayılı Kararında; 243 sayılı KHK.nin 31.12.1984 tarihinde yürürlüğe girdiği ve 657 sayılı Kanunun 37 ve 64 üncü madde hükümlerinin daha sonraki bir tarihte yürürlüğe gireceğine ilişkin istisnai bir hükme yer verilmediği ve 1986 yılından önceki dönemde sicillerin not esasına göre doldurulmamasıyla birlikte, bu konudaki boşluğun 18.10.1986 tarih ve 19255 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Devlet Memurları Sicil Yönetmeliğinin Geçici 2 nci maddesindeki hüküm ile giderildiği, 37 ve 64 üncü maddelerde yer alan "son altı yıllık sicil notu ortalaması" ibaresinin ilk uygulama yönünden 31.12.1984 tarihinden önceki altı yıl olduğu belirtilerek 118 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinin ilgili bölümü iptal edilmiştir.

Öte yandan, Anayasanın 138 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında; "Yasama ve yürütme organları ile idare mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez." denilmek suretiyle, mahkeme kararlarına idarenin uymak zorunda olduğu hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, kamu kurum ve kuruluşları tarafından Bakanlığımıza gönderilen yazıların incelenmesinden, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 37 ve 64 üncü maddesi hükümlerinin uygulanması ile ilgili olarak çeşitli tereddütlere düşüldüğü anlaşılmış olup, uygulamada birliğin sağlanması amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

1- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 37 ve/veya 64 üncü madde hükümlerinin ilgililer hakkında uygulanmasında, 31.12.1984 tarihinden önceki altı yıllık (1979-1984 yılları) sicil raporlarının da değerlendirmeye alınması gerekmektedir. 1979-1995 yılı sicil raporları değerlendirilen bir personelin önce 1979-1984 yılları sicil notları dikkate alınacak ve anılan maddelerin uygulanmasının mümkün olmaması halinde, yıllar itibariyle kaydırma yapılarak (1980-1985, 1981-1986, 1990-1995) altı yıllık diğer dönemlerde anılan maddelerden yararlanıp yararlanamayacağı tespit edilecektir.

ÖRNEK 1: Lise mezunu olup şef kadrosunda görev yapan ve 1.1.1985 tarihi itibariyle kazanılmış hak aylığı ve emekli keseneğine esas aylığı 3 üncü derecenin 3 üncü kademesinde

bulunan bir personelin, 1979-1984 yıllarına ait sicil notu ortalamasının 90 olması halinde, hakkında 64 üncü madde hükmünün uygulanarak 3 üncü derecenin 4 üncü kademesine ilerletilmesi, 1984 yılı sicil notunun da olumlu olması halinde 37 nci madde hükmünün uygulanarak kazanılmış hak ve emekli keseneğine esas aylığının kadro şartı aranmaksızın bir üst dereceye (2 nci derecenin 1 inci kademesine) yükseltilmesi gerekmektedir.

ÖRNEK 2: 1985-1990 yılları sicil raporları değerlendirilerek 1.1.1991 tarihi itibarıyla 64 üncü madde hükmünden yararlandırılan bir personelin 1979 yılından sonraki altı yıllık dilimden 1983-1988 yıllarına ilişkin sicil notu ortalaması nedeniyle 64 üncü ve/veya 37 nci madde hükümlerinden yararlanması gerektiği tespit edildiğinde, 1.1.1989 tarihi itibarıyla bu hükümlerden yararlandırılacak ve daha önce 1.1.1991 tarihi itibarıyla yapılan işlem iptal edilecektir. 1989-1994 yıllarına ait sicil notu ortalamasının 90 olması ve diğer şartları taşıması halinde ise 64 ve/veya 37 inci madde hükümlerinden 1.1.1995 tarihi itibarıyla yeniden yararlanması mümkün olabilecektir.

2- 37 ve/veya 64 üncü maddelerin uygulanması sonucu bir kademe ilerlemesi veya derece yükselmesi işlemi kazanılmış hak aylığı ile emekli keseneğine esas aylığına birlikte uygulanacaktır.

Ancak;

-Kazanılmış hak aylık derecesinin öğrenim durumu itibarıyla yükselebileceği derecenin 4 üncü kademesine ulaşmaması, emekli keseneğine esas aylığının ise öğrenim durumu itibarıyla yükselebileceği derecenin 4 üncü kademesine ulaşması halinde; 37 nci madde hükmü emekli keseneğine esas aylığına uygulanacaktır.

-Emekli keseneğine esas aylığı 37 nci madde hükmünden yararlanılarak öğrenim durumu itibarıyla yükselebileceği derecenin bir üst derecesine yükselip de bu derecenin son kademesinde bulunması halinde, 64 üncü madde hükmü uygulanarak ilerletileceği bir kademe bulunmadığından anılan madde hükmü yalnızca kazanılmış hak aylığına uygulanacaktır.

ÖRNEK: 1- Kazanılmış hak aylığı 5 inci derecenin 2 nci kademesinde, emekli keseneğine esas aylığı 5 inci derecenin 3 üncü kademesinde bulunan ortaokul mezunu bir personelin kazanılmış hak aylığı 64 üncü madde hükmü uygulanarak 5 inci derecenin 3 üncü kademesine, emekli keseneğine esas aylığı 64 ve 37 inci maddeler uygulanarak 4 üncü derecenin 1 inci kademesine ilerletilecektir.

ÖRNEK: 2- Lise mezunu olup, kazanılmış hak aylığı 3 üncü derecenin 2 nci kademesinde, emekli keseneğine esas aylığı daha evvel 37 nci madde hükmü de uygulanarak 2 nci derecenin 6 ncı kademesinde olan bir personelin 64 üncü madde gereğince bir kademe ilerlemesinden yararlanma hakkına sahip olması durumunda; emekli keseneğine esas aylığının ilerletileceği bir kademe bulunmadığından sadece kazanılmış hak aylığı 3 üncü derecenin 3 üncü kademesine ilerletilecektir.

3- 657 sayılı Kanununun 37 nci maddesi uyarınca, derece yükselmesinden yararlanacak olan personelin öğrenim durumu itibarıyla 36 ncı maddede belirtilen azami olarak yükselebileceği derecenin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanmış olması gerekmektedir.

Hakkında 37 nci madde hükmü uygulanarak kazanılmış hak aylıkları ile emekli keseneğine esas aylıkları azami olarak yükselebilecekleri derecenin bir üst derecesine yükseltilecek ve öğrenim durumlarında değişiklik olmayanlar hakkında 37 nci maddede belirtilen şartlar oluşmadığı sürece, anılan madde hükmü hiçbir şekilde ikinci kez uygulanamayacaktır.

Ancak, 37 nci madde hükmü uygulandıktan sonra öğrenim durumlarında değişiklik olması nedeniyle, anılan maddede belirtilen şartları yeniden taşıyan personel hakkında, 37 nci madde hükmünün ikinci kez uygulanması gerekmektedir. Ayrıca 37 nci madde hükmünün ikinci kez uygulanmasında son 6 yıllık sicil notu hesaplanırken daha önce dikkate alınan yıllar da gerektiğinde yeniden dikkate alınabilecektir.

ÖRNEK: 1- 1.1.1991 tarihi itibariyle 5 inci derecenin 4 üncü kademesinden aylık almakta iken, 1985-1990 yıllarına ait sicil notu ortalaması 90 veya daha yukarı ve 1990 yılı sicil notunun da olumlu olması nedeniyle, hakkında 37 nci madde hükmü uygulanarak kazanılmış hak aylığı 4 üncü derecenin 1 inci kademesine yükseltilen ortaokul mezunu bir personelin öğrenim durumu değişmediği sürece 37 nci madde hükümden tekrar yararlandırılması mümkün olmayacaktır:

ÖRNEK: 2- 1985-1990 yıllarına ait sicil notunun değerlendirilmesiyle 1.1.1991 tarihi itibariyle kazanılmış hak aylığı 4 üncü derecenin 1 inci kademesine yükseltilen ortaokul mezunu bir personelin 1994 yılında lise öğrenimini bitirerek (36-A/12-d maddesi dikkate alınarak yapılacak değerlendirme sonucunda) 3 üncü derecenin 4 üncü kademesine gelmesi, 1988-1993 yıllarına ilişkin sicil notları ortalamasının 90 ve daha yukarı olması, 1993 yılı sicilinin de olumlu bulunması halinde ilgili hakkında 37 nci madde hükmü ikinci kez uygulanacak ve kazanılmış hak aylığı 2 nci derecenin 1 inci kademesine yükseltilecektir.

Bu şekilde 37 nci madde hükmünün ikinci kez uygulanmasında 1988, 1989, 1990 yılları sicil notları tekrar değerlendirilmiş olacaktır.

4- Devlet memuru iken askerlik, emeklilik, görevden çekilme, çekilmiş sayılma, aylıksız izin vb. nedenlerle görevlerinden ayrılıp daha sonra yeniden göreve başlayanların altı yıllık sicil notunun tespitinde, sicil raporunun tanzim edilmediği yıl veya yıllar dikkate alınmayacak, göreve ara vermeden önce tanzim edilen sicil raporları da dikkate alınmak üzere altı yıllık sicil raporlarının tamamlanması beklenecektir.

ÖRNEK : Yukarıda belirtilen nedenlerle 1979, 1980 ve 1986 yıllarına ait sicil raporu bulunmayan bir memurun son altı yıllık sicil notu hesaplanırken, 1987, 1985, 1984, 1983, 1982 ve 1981 yıllarına ilişkin sicil notları dikkate alınacaktır.

1979 yılından itibaren sicil raporları değerlendirmeye alındığında, görevde bulunmasına rağmen her altı yıllık dilimdeki en fazla üç yılın sicil raporunun herhangi bir sebeple tanzim edilmediği veya tanzim edilmesine rağmen idarece kaybedildiğinin tespit edilmesi halinde sicil raporunun olmadığı yıl veya yıllar sicil notu olarak; 6 yıllık dilimdeki diğer yıllara ait sicil notları ortalamasının dikkate alınması 1979 yılından itibaren hiçbir yılda sicil raporu tanzim edilmeyenler hakkında ise, 37 ve/veya 64 üncü madde hükümlerinin uygulanmaması gerekmektedir.

ÖRNEK : Fiilen görevde bulunan bir personelin 1980 yılı sicil raporunun tanzim edilmediği, 1984 yılı sicil raporunun da kaybolduğu tutanakla tespit edilmiştir. İlgilinin 1979, 1981, 1982, 1983 yıllarına ait sicil notlarının sırasıyla, 80, 87, 90, 95 olması halinde; mevcut yıllar sicil notlarının ortalaması $((80+87+90+95) :4=88)$ alınarak gerek 1980 gerekse 1984 yılları sicil notunun 88 olarak değerlendirmeye dahil edilmesi gerekmektedir.

5- Değerlendirmeye alınan 6 yıllık sicil raporlarındaki sicil notları ortalamasının 89 ile 90 rakamı arasında kesirli bir sayı olması halinde bu sayı 90'a tamamlanacaktır.

ÖRNEK : 1988-1993 yıllarına ilişkin sicil raporlarındaki notların ortalamasının 89,1 olması halinde not ortalaması 90'a tamamlanacak ve 37 ve/veya 64 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

6- 1.11.1989 tarih ve 20329 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Devlet Memurları Sicil Yönetmeliği"nin geçici 2 nci maddesinde bu yönetmelik kapsamına giren memurların 1985 yılına ait sicil raporlarında yeterlikle ilgili soruların değerlendirilmesinde her pekiyi için 11, her iyi için 9, her orta için 8 ve her zayıf için de 5, not esas alınmak suretiyle tespit edilen toplam notun 1985 yılı sicil notu sayılacağı belirtilmiş olduğundan 1979-1984 yılları sicil raporlarındaki yeterlik ile ilgili soruların da belirtilen şekilde nota dönüştürülmesi gerekmektedir.

7- Yıl içinde herhangi bir tarihte terfi edecek olanlardan, yapılan terfi sonucu kazanılmış hak aylıkları ile emekli keseneğine esas aylıkları azami olarak yükselebilecekleri

derecenin 4 üncü kademesine ilerletilenler, 37 nci maddede belirtilen şartları taşımaları halinde anılan madde hükmünden terfi tarihi itibariyle yararlanacaklardır.

ÖRNEK : 1989-1994 yıllarına ait sicil raporları incelenip 1.1.1995 tarihinden itibaren 64 üncü madde hükümlerinden yararlandırılarak 3 üncü derecenin 3 üncü kademesine ilerletilen lise mezunu bir personelin 25.4.1995 tarihinde kademe ilerlemesi suretiyle kazanılmış hak aylığı ile emekli keseneğine esas aylığı 3 üncü derecenin 4 üncü kademesine ilerletildiğinde, hakkında 37 nci madde hükmünün de uygulanarak kazanılmış hak aylığı ile emekli keseneğine esas aylığının 25.4.1995 tarihi itibariyle 2 nci derecenin 1 inci kademesine yükseltilmesi gerekmektedir.

8- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 64 üncü maddesine 243 sayılı KHK ile eklenen fıkrada; Devlet memurlarından altı yıllık sicil notu ortalaması 90 ve daha yukarı olanların aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesinden yararlanacağı belirtilmekte, bu hükmün bir defadan fazla uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin bir hükme ise yer verilmemektedir.

Bu nedenle, son altı yıllık sicil notu ortalamasının 90 ve daha yukarı olması nedeniyle hakkında 64 üncü madde hükmü uygulanan bir personelin, bundan sonraki altı yıllık sicil notu ortalamasının da 90 ve daha yukarı olması halinde, anılan madde hükmü ikinci kez uygulanabilecektir. Diğer bir ifade ile, ilgililerin 64 üncü maddede belirtilen şartları taşımaları halinde anılan madde hükmü her altı yılda bir yeniden uygulanacak olup, anılan madde hükmünün her yıl uygulanması ise mümkün değildir.

ÖRNEK: 1979-1984 yıllarına ait sicil notu ortalamasının 90 veya daha yukarı olması nedeniyle 1.1.1985 tarihinde ilk kez 64 üncü madde hükmünden yararlanan personelin; 1985-1990 yıllarına ait sicil notu ortalamasının da 90 veya daha yukarı olması halinde, 1.1.1991 tarihinde ikinci kez, 1991-1996 yıllarına ait sicil notu ortalamasının 90 veya daha yukarı olması halinde de 1.1.1997 tarihinde üçüncü kez anılan madde hükmünden yararlandırılması gerekmektedir.

9- 1979 yılından emekli edildikleri tarihe kadar haklarında düzenlenen sicil raporları uyarınca 37 ve/veya 64 üncü madde hükümlerinden yararlanabilecek olan, ancak 31.12.1984 tarihinden sonra bu hükümlerden yararlanmadan emekliye ayrılanların en son çalıştıkları kurumlarca sicil raporları değerlendirilerek 37 ve /veya 64 üncü madde hükümlerinden yararlanabilecek olanlar hakkında anılan madde hükümleri uygulanacak ve buna ilişkin onayın bir örneği T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

10- Devlet memurlarından altı yıllık sicil notu dikkate alınarak 37 ve/veya 64 üncü madde hükümlerinden yararlanacak olanların kurumlarca tespiti sırasında, emekli olanlardan, emekli oldukları yılda en az 6 ay çalışmak koşulu ile sicil raporu tanzim edilenler hakkında son sicil raporu da dikkate alınarak altı yıllık sicil notu değerlendirilecek ve haklarında anılan madde hükümleri uygulanarak emekli oldukları yılı takip eden yılbaşından geçerli olmak üzere alınan onayın bir örneği T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

11- 1979 yılından itibaren sicil raporları dikkate alınarak, 37 ve/veya 64 üncü madde hükümlerinden yararlandırılacak olan Devlet memurları ile bunlardan emekli olanların yükseltilecekleri derece ve ilerletilecekleri kademe aylıklarının (yükseltilecekleri derece için ek gösterge öngörülmüş ise, bu ek göstergeler dahil) tebliğin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren ödenmesi, geçmişe yönelik olarak ilgililere herhangi bir ödeme yapılmaması, daha evvel alınmış onayların iptal edilmesi gerektiğinde ise; iptal edilen onaylara dayanılarak yapılmış olan ödemelerin geri tahsil edilmemesi gerekmektedir